

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vzdělávací obor: Dějepis (dějepis)

Typ předmětu: povinný

Rozsah:

Ročník	Hodin/týden	Ročník	Hodin/týden
1.	0	6.	2
2.	0	7.	2
3.	0	8.	2
4.	0	9.	2
5.	0		
1. – 5.	0	6. – 9.	8

Charakteristika oblasti a předmětu, cílové zaměření:

Tato oblast v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějepisné, sociální a kulturně historické souvislosti života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými projevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu.

Podchycuje a rozvíjí zájem o současnost a minulost vlastního národa. Hledá paralelu mezi minulými a současnými událostmi a porovnává je v evropském a celosvětovém měřítku. Rozlišuje mýty a skutečnosti, zvyšuje odolnost vůči ideové manipulaci. Podává orientaci v historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktech.

Součástí vzdělávání v této oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů.

Obor přináší základní poznatky člověka o minulosti i současnosti ve smyslu předávání historické zkušenosti. Největší důraz je kladen na dějiny 19. a 20. století, zvláště na události, ve kterých spočívají základy mnohých současných dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není uzavřenou kapitolou ani množstvím faktů a dat, ale je často odpovědí na děje a události současnosti.

Významně se uplatňuje zřetel k dějinám regionu. Žák získává z dostupných zdrojů informace o historických skutečnostech, orientuje se v historickém čase a prostoru. Důležitá je práce s informačními médii, návštěvy archivů, muzeí a knihoven.

Klíčové kompetence:

- ⇒ podchycení a rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa
- ⇒ poznávání společenských jevů, dějů a osobností, které utvářely obraz světa
- ⇒ utváření pozitivního hodnotového systému opřené o historickou zkušenost
- ⇒ formování úcty k vlastnímu národu i k jiným národům a rozvíjení respektu ke kulturním a jiným odlišnostem lidí, skupin a etnik
- ⇒ zařazení událostí do chronologické následnosti a vysvětlení vzájemných vztahů
- ⇒ souvislé vypravování o dějinných událostech a zaujímání vlastního stanoviska
- ⇒ obeznámení s prameny a základní práci s prameny: rámcově načrtnout cestu k historickým výstupům, terminologicky rozlišovat metody, fakta, hypotézy
- ⇒ obeznámení s institucemi uchovávajícími historické prameny
- ⇒ naučit formulovat názory, spřádat argumenty, veřejně diskutovat

6. ROČNÍK

<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků ⇒ uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány ⇒ orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu ⇒ charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu ⇒ objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost ⇒ uvede příklady archeologických kultur na našem území 	<p>Úvod do předmětu dějepis</p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ historické prameny ⇒ význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách ⇒ historický čas a prostor <p>Pravěk</p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ doba kamenná ⇒ doba bronzová ⇒ doba železná 	<p>Vlastivědné muzeum Vsetín</p> <p>OSV – Na základě života pravěkých lovců a sběračů učí se žáci respektu k druhým, ohled na zájem celku, vědomí práv a povinností. Demokracie v Athénách a vojenská Sparta je učí chápat pravidla a zákony ve společnosti.</p> <p>EGS – Srovnání kultury Řecka a Říma.</p> <p>EV – Způsob pravěké industrie, příroda a půda jako zdroj obživy.</p> <p>KONTEXT: Z, Lv, Vv, Tv, Ov</p>
--	---	--

NEJSTARŠÍ CIVILIZACE.
KOŘENY EVROPSKÉ
KULTURY

žák

- ⇒ rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací
- ⇒ uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví
- ⇒ demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem
- ⇒ porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie

Starověk

- ⇒ dějiny Mezopotámie, Egypta, Indie a Číny
- ⇒ dějiny antických civilizací – Řecko, Řím
- ⇒ kulturní odkaz starověkých civilizací
- ⇒ projekt zaměřený na život obyvatel starého Řecka a Říma (odívání, bydlení, stolování, vzdělání, život na agorách,)
- ⇒ srovnání života Athény - Sparta

7. ročník

<p>KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států ⇒ porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti ⇒ objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech ⇒ vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám ⇒ ilustruje postavení jednotlivých vrstev 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ nový etnický obraz Evropy ⇒ utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj ⇒ islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci) ⇒ Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě ⇒ křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy ⇒ struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev ⇒ kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost 	<p>Projekt zaměřený na dobu vlády Karla IV. (stavitelství, soukromý život, kultura, univerzita)</p> <p>Projekt zaměřený na Rudolfskou Prahu</p> <p>OSV – Žáci posuzují a hodnotí procesy vzniku prvních státních celků, kriticky hodnotí události a problémy vlády panovníků rodu Přemyslovců, Lucemburků, Jagellonců a Habsburků. Při výuce absolutistických monarchií v Anglii, Francii a Německu se učí chápat řád, pravidla a zákony pro fungování společnosti</p> <p>EGS – Orientace v evropském prostředí, srovnání jednotlivých kulturních stylů, seznámení s evropskými osobnostmi</p> <p>KONTEXT: Z, Ov, Vv, Lv</p>
--	---	--

<p>středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury</p> <p>OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ vysvětlí znovuzrození antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky ⇒ vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život ⇒ popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky ⇒ objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou ⇒ zámořské objevy a počátky dobývání světa ⇒ český stát a velmoci v 15. – 18. století ⇒ barokní kultura a osvícenství 	
---	--	--

<p>monarchie</p> <p>⇒ objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky</p> <p>⇒ na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchii, parlamentarismus</p> <p>⇒ rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitelů a příklady významných kulturních památek</p>		
---	--	--

8. ROČNÍK

<p>MODERNIZACE SPOLEČNOSTI</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti ⇒ objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé ⇒ porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů ⇒ charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět; vznik USA ⇒ industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka ⇒ národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa ⇒ revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů ⇒ politické proudy (konzervativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva ⇒ kulturní rozrůzněnost doby ⇒ konflikty mezi velmocemi, kolonialismus 	<p>OSV – V učivu o Marii Terezii a Josefu II. se žáci setkávají s tolerancí a respektem, učivo o USA je seznámí s Listinou práv a svobod. Na událostech ve Francii (konstituční monarchie, republika, diktatura, císařství) se seznamují s principy a hodnotami politických systémů. Revoluční rok 1848 utváří jejich názor na příčiny a zdroje konfliktu.</p> <p>Učivo o NO a 1. světové válce je propojeno s učivem literatury, válka se jeví jako nesmyslná a zbytečná.</p> <p>EGS – Seznámení s ekonomickými, politickými a sociálními změnami v Evropě, prohloubení orientace v evropském prostředí.</p> <p>EV – Průmyslová revoluce a její vliv na životní prostředí</p> <p>KONTEXT: Ov, Z, Př, JČ, Lv, Pě, F</p>
---	--	---

<p>formulované ve vybraných evropských revolucích</p> <p>⇒ na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy</p> <p>⇒ vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií</p>		
--	--	--

9. ROČNÍK

<p>MODERNÍ DOBA</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky ⇒ rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů ⇒ charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu ⇒ na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv ⇒ zhodnotí postavení 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky ⇒ nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik Československa jeho hospodářsko- politický vývoj, sociální a národnostní problémy 1. mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus - důsledky pro Československo a svět <ul style="list-style-type: none"> ⇒ druhá světová válka, holocaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války 	<p>Exkurze do Osvětimi</p> <p>OSV – Učivo v tomto ročníku je především o demokracii, jejích problémech a snaze o zachování demokracie.</p> <p>VDO – Žáci se seznamují s demokratickými volbami, parlamentní politikou a významem Ústavy.</p> <p>30. léta – léta krize a nezaměstnanosti – je učí účtě k práci.</p> <p>EGS – Poznatky o vědě a kultuře v první republice a po 2. světové válce je učí srovnávat a utvářet vlastní postoje k evropskému kulturnímu vývoji.</p> <p>MKV – Především v 9. ročníku se žáci setkávají s učivem o vzniku Československa a obraně demokracie, což jim umožňuje správnou orientaci o životě v pluralitní společnosti, nutí je k zamyšlení nad uplatňováním práv odlišnými názory, učí je toleranci.</p>
--	--	--

<p>Československa v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí</p> <p>ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků ⇒ vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce ⇒ posoudí postavení rozvojových zemí ⇒ prokáže základní orientaci v problémech současného světa 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření ⇒ vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí) ⇒ vývoj Československa od roku 1918 do roku 1989, vznik České republiky rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět ⇒ problémy současnosti ⇒ věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava 	<p>Období holocaustu poukazuje na rasovou nesnášenlivost, diskriminaci a netoleranci. Žáky učí chápat práva všech lidí žít společně a udržovat tolerantní vztahy.</p> <p>EV – Hodnocení jak 2. světová válka změnila ráz krajiny. V kapitole o kultuře – důraz na kulturní památky u nás a v EU a důležitost jejich ochrany.</p> <p>MV – Prolíná všemi ročníky jako významný zdroj zkušeností. Přispívá ke schopnosti samostatně se zapojit do komunikace. Vyslechnutí svědectví očitých účastníků událostí.</p> <p>KONTEXT: Z, Lv, Ov, Vv, Hv,</p>
---	---	---

